

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19

(2020/C 112 I/01)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 19 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε την ανακοίνωσή της με τίτλο «Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19»⁽¹⁾ («προσωρινό πλαίσιο»), στην οποία παρουσιάζονται, μεταξύ άλλων, οι δυνατότητες που διαθέτουν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τους ενωσιακούς κανόνες, για τη διασφάλιση της ρευστότητας και της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση, ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ») που αντιμετωπίζουν ξαφνική έλλειψη κατά την περίοδο αυτή, ώστε να μπορέσουν να ανακάμψουν από την τρέχουσα κατάσταση. Στόχος είναι ο καθορισμός ενός πλαισίου που θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να στηρίζουν τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19, διατηρώντας παράλληλα την ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ, εξασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού.
2. Η στοχευμένη και αναλογική εφαρμογή του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων από την ΕΕ χρησιμεύει για να διασφαλιστεί ότι τα εθνικά μέτρα στήριξης είναι αποτελεσματικά για την παροχή βοήθειας στις πληγείσες επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου COVID-19, αλλά και επίσης τους επιτρέπουν να ανακάμψουν από την τρέχουσα κατάσταση, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που ενέχει η επίτευξη τόσο της πράσινης όσο και της ψηφιακής μετάβασης σύμφωνα με τους στόχους της ΕΕ.
3. Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να προσδιοριστούν επιπρόσθετα προσωρινά μέτρα κρατικών ενισχύσεων τα οποία η Επιτροπή θεωρεί συμβατά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ υπό το πρίσμα της έξαρσης της νόσου COVID-19.
4. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, πέραν της εξασφάλισης πρόσβασης σε ρευστότητα και χρηματοδότηση, είναι επίσης σημαντικό να διευκολυνθεί η έρευνα και ανάπτυξη σχετικά με τη νόσο COVID-19, να στηριχθεί η κατασκευή και η αναβάθμιση εγκαταστάσεων δοκιμών για προϊόντα που σχετίζονται με τη νόσο COVID-19, καθώς και η δημιουργία πρόσθετων ικανοτήτων με σκοπό την παραγωγή των αναγκαίων προϊόντων για την αντιμετώπιση της έξαρσης της νόσου. Εν προκειμένω περιλαμβάνονται: συναφή φάρμακα (συμπεριλαμβανομένων των εμβολίων) και θεραπευτικές αγωγές, τα ενδιάμεσα προϊόντα, τα δραστικά φαρμακευτικά συστατικά και οι πρώτες ύλες· ιατροτεχνολογικά προϊόντα, νοσοκομειακός και ιατρικός εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένων των αναπνευστήρων, του προστατευτικού ρουχισμού και εξοπλισμού, καθώς και των διαγνωστικών εργαλείων) και απαραίτητες πρώτες ύλες· απολυμαντικά, τα ενδιάμεσα προϊόντα τους και οι χημικές πρώτες ύλες που είναι απαραίτητες για την παραγωγή τους, καθώς και εργαλεία συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων.
5. Επιπλέον, υπό τις παρούσες συνθήκες, είναι επίσης ζωτικής σημασίας να διατηρηθεί η απασχόληση. Οι αναβολές της καταβολής φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμο εργαλείο για τη μείωση των περιορισμών ρευστότητας των επιχειρήσεων και τη διατήρηση της απασχόλησης. Εάν οι αναβολές αυτές εφαρμόζονται σε ολόκληρη την οικονομία, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων. Εάν παρέχουν στις επιχειρήσεις επιλεκτικό πλεονέκτημα, το οποίο μπορεί να συμβεί εάν περιορίζονται σε ορισμένους τομείς (π.χ. μεταφορές, τουρισμό, υγεία), ορισμένες περιφέρειες ή ορισμένα είδη επιχειρήσεων, συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

(¹) Ανακοίνωση της Επιτροπής της 19ης Μαρτίου 2020, C(2020)1863, (EE C 0911 της 20.3.2020, σ. 1).

6. Κατά τον ίδιο τρόπο, για τη διατήρηση της απασχόλησης τα κράτη μέλη μπορεί να εξετάζουν το ενδεχόμενο να συνεισφέρουν στο μισθολογικό κόστος επιχειρήσεων οι οποίες διαφορετικά, λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19, θα απέλυαν προσωπικό. Εάν αυτά τα καθεστώτα στήριξης εφαρμόζονται σε ολόκληρη την οικονομία, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων. Εάν περιορίζονται, για παράδειγμα, σε ορισμένους τομείς (π.χ. μεταφορές, τουρισμός, υγεία), ορισμένες περιφέρειες ή ορισμένα είδη επιχειρήσεων, συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
7. Η Επιτροπή έχει θετική άποψη όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη για την αύξηση της ευελιξίας με ασφάλεια και την αποφυγή μαζικών απολύσεων. Τα προγράμματα προσωρινών απολύσεων γενικής εφαρμογής, που αποσκοπούν στην παροχή πλήρους ή μερικής αποζημίωσης στους εργαζομένους για την απώλεια των αποδοχών τους κατά την περίοδο που βρίσκονταν σε καθεστώς προσωρινής αργίας, κατά κανόνα δεν είναι επιλεκτικά.
8. Επιπλέον, η εφαρμογή του προσωρινού πλαισίου κατέδειξε την ανάγκη εισαγωγής πρόσθετων διευκρινίσεων και τροποποιήσεων όσον αφορά ορισμένες διατάξεις, ιδίως στο τμήμα 3.1, στο τμήμα 3.2, στο τμήμα 3.3 και στο τμήμα 3.5.

2. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

9. Οι ακόλουθες τροποποιήσεις του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19 θα αρχίσουν να ισχύουν από τις 3 Απριλίου 2020.

10. Προστίθεται το σημείο 16α:

«16α. Επιπλέον, η Επιτροπή θεωρεί ότι, πέραν των μέτρων ενίσχυσης που επιτρέπονται βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ και των υφιστάμενων δυνατοτήτων βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, είναι επίσης σημαντικό να επιταχυνθεί η έρευνα και ανάπτυξη σχετικά με τη νόσο COVID-19, να στηριχθούν οι υποδομές δοκιμών και ανακλιμάκωσης που συμβάλλουν στην ανάπτυξη προϊόντων σχετικών με την COVID-19, καθώς και η παραγωγή των αναγκαίων προϊόντων για την αντιμετώπιση της έξαρσης της νόσου. Ως εκ τούτου, στην παρούσα ανακοίνωση καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες η Επιτροπή θα θεωρεί ότι τα εν λόγω μέτρα συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή έλαβε δεόντως υπόψη τον κοινό στόχο που επιδιώκουν τα εν λόγω μέτρα ενίσχυσης και τον θετικό αντίκτυπό τους στην αντιμετώπιση της έκτακτης κατάστασης κρίσης στον τομέα της υγείας που προκλήθηκε από την έξαρση της νόσου COVID-19, σε σύγκριση με τις δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις των εν λόγω μέτρων στην εσωτερική αγορά.»

11. Το σημείο 20 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«20. Όλες οι ενισχύσεις στα διάφορα τμήματα της παρούσας ανακοίνωσης μπορούν να σωρευθούν μεταξύ τους, εκτός από:

- α) τις ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του τμήματος 3.2 και του τμήματος 3.3, εάν η ενίσχυση χορηγείται για το ίδιο υποκείμενο δάνειο και το συνολικό ποσό του δανείου ανά επιχείρηση υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στο σημείο 25 στοιχείο δ) ή στο σημείο 27 στοιχείο δ) της παρούσας ανακοίνωσης· και
- β) τις ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του τμήματος 3.6, του τμήματος 3.7 και του τμήματος 3.8, εάν η ενίσχυση αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες (²).»

(²) Υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία) και βάσει των διαφόρων κανονισμών για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, τα προσωρινά μέτρα ενίσχυσης που καλύπτονται από την παρούσα ανακοίνωση μπορούν να σωρευθούν σύμφωνα με τους κανόνες σώρευσης που ορίζονται στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία και στους διάφορους κανονισμούς για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, ήτοι τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 1), τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («de minimis») στον γεωργικό τομέα (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 9), τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ L 190 της 28.6.2014, σ. 45) και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 2012, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΕΕ L 114 της 26.4.2012, σ. 8).

12. Η εισαγωγική παράγραφος και τα στοιχεία α) και γ) του σημείου 22 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«22. Η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι οι εν λόγω κρατικές ενισχύσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται πλήρως όλοι οι ακόλουθοι όροι (οι ειδικές διατάξεις για τους πρωτογενείς τομείς της γεωργίας, της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας προβλέπονται στο σημείο 23):

α) η συνολική ενίσχυση δεν υπερβαίνει τα 800 000 EUR ανά επιχείρηση. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών ή με άλλες μορφές όπως επιστρεπτές προκαταβολές, εγγυήσεις, δάνεια και ίδια κεφάλαια, με την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο όριο των 800 000 EUR ανά επιχείρηση· όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται είναι ακαθάριστα, δηλαδή προ της αφαίρεσης φόρων ή άλλης επιβάρυνσης·»

«γ) η ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγείται σε επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές (κατά την έννοια του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ^(?)) την 31η Δεκεμβρίου 2019.»

13. Το σημείο 23 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«23. Κατά παρέκκλιση από το σημείο 22 στοιχείο α), ισχύουν οι ακόλουθοι ειδικοί όροι για τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις στους τομείς της γεωργίας, της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, επιπλέον των όρων του σημείου 22 στοιχεία β) έως ε):

α) η συνολική ενίσχυση δεν υπερβαίνει τις 120 000 EUR ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας ^(*) ή τις 100 000 EUR ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων ^(?)· η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών ή με άλλες μορφές όπως επιστρεπτές προκαταβολές, εγγυήσεις, δάνεια και ίδια κεφάλαια, με την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο όριο των 120 000 EUR ή των 100 000 EUR ανά επιχείρηση· όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται είναι ακαθάριστα, δηλαδή προ της αφαίρεσης φόρων ή άλλης επιβάρυνσης·

β) οι ενισχύσεις στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων πρέπει να μην καθορίζονται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά·

γ) οι ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας δεν αφορούν καμία από τις κατηγορίες ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ια) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής ^(*)·»

14. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο σημείο 23α:

«23α. Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται σε περισσότερους του ενός τομείς στους οποίους ισχύουν διαφορετικά μέγιστα ποσά σύμφωνα με το σημείο 22 στοιχείο α) και το σημείο 23 στοιχείο α), το οικείο κράτος μέλος διασφαλίζει, με κατάλληλα μέσα όπως ο λογιστικός διαχωρισμός, ότι για καθεμία από τις δραστηριότητες αυτές τηρείται το σχετικό ανώτατο όριο.»

15. Το σημείο 25 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«25. Η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι αυτές οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται με τη μορφή νέων δημόσιων εγγυήσεων για μεμονωμένα δάνεια ως αντίδραση στην έξαρση της νόσου COVID-19 συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, εφόσον:

α) οι προμήθειες εγγύησης καθορίζονται ανά μεμονωμένο δάνειο στο ελάχιστο επίπεδο, το οποίο αυξάνεται προοδευτικά με την αύξηση της διάρκειας του εγγυημένου δανείου, όπως ορίζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Τύπος δικαιούχου	Για το 1ο έτος	Για το 2ο - 3ο έτος	Για το 4ο - 6ο έτος
MME	25 μονάδες βάσης	50 μονάδες βάσης	100 μονάδες βάσης
Μεγάλες επιχειρήσεις	50 μονάδες βάσης	100 μονάδες βάσης	200 μονάδες βάσης

(?) Όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1). Όταν στο παρόν προσωρινό πλαίσιο γίνεται αναφορά στον ορισμό της «προβληματικής επιχείρησης» που περιέχεται στο άρθρο 2 σημείο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014, νοείται επίσης ως αναφορά στους ορισμούς που περιέχονται αντιστοίχως στο άρθρο 2 σημείο 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 και στο άρθρο 3 σημείο 5 του κανονισμού 1388/2014.

(*) Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, (ΕΕ L 190 της 28.6.2014, σ. 45).

(?) Όλα τα προϊόντα που αναγράφονται στο παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ, με εξαίρεση τα προϊόντα του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, (ΕΕ L 190 της 28.6.2014, σ. 45).

- β) εναλλακτικά, τα κράτη μέλη μπορούν να κοινοποιούν καθεστώτα, λαμβάνοντας τον ανωτέρω πίνακα ως βάση, αλλά στα οποία η διάρκεια της εγγύησης, οι προμήθειες εγγύησης και η κάλυψη της εγγύησης μπορούν να διαφοροποιηθούν για κάθε αρχικό κεφάλαιο του υποκείμενου μεμονωμένου δανείου, για παράδειγμα τυχόν χαμηλότερη κάλυψη της εγγύησης θα μπορούσε να αντισταθμιστεί με μεγαλύτερη διάρκεια ή θα μπορούσε να συνδυαστεί με χαμηλότερες προμήθειες εγγύησης· μπορεί να χρησιμοποιηθεί σταθερή προμήθεια καθ' όλη τη διάρκεια της εγγύησης, εάν είναι υψηλότερη από τις ελάχιστες προμήθειες για το 1ο έτος που ορίζονται στον ανωτέρω πίνακα για κάθε τύπο δικαιούχου, όπως προσαρμόζονται ανάλογα με τη διάρκεια της εγγύησης και την κάλυψη της εγγύησης δυνάμει της παρούσας παραγράφου·
- γ) η εγγύηση χορηγείται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020 το αργότερο·
- δ) για τα δάνεια με ληκτότητα πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2020, το συνολικό ποσό των δανείων ανά δικαιούχο δεν υπερβαίνει:
- το διπλάσιο του ετήσιου μισθολογικού κόστους του δικαιούχου (συμπεριλαμβανομένων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και του κόστους του προσωπικού που εργάζεται στους χώρους της επιχείρησης, αλλά επίσημα περιλαμβάνεται στις μισθοδοτικές καταστάσεις υπεργολάβων) για το 2019 ή για το πλέον πρόσφατο διαθέσιμο έτος. Στην περίπτωση επιχειρήσεων που συστάθηκαν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019, το μέγιστο ύψος των δανείων δεν πρέπει να υπερβαίνει το κατ' εκτίμηση ετήσιο μισθολογικό κόστος για τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας· ή
 - το 25 % του συνολικού κύκλου εργασιών του δικαιούχου το 2019· ή
 - με την κατάλληλη αιτιολόγηση και με βάση την αυτοπιστοποίηση των αναγκών ρευστότητας του δικαιούχου ⁽⁷⁾, το ύψος του δανείου μπορεί να αυξάνεται για να καλύψει τις ανάγκες ρευστότητας από τη στιγμή της χορήγησης για τους επόμενους 18 μήνες για τις ΜΜΕ και για τους επόμενους 12 μήνες για τις μεγάλες επιχειρήσεις·
- ε) για τα δάνεια με ληκτότητα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, το ποσό του αρχικού κεφαλαίου του δανείου μπορεί να είναι υψηλότερο από αυτό που προβλέπεται στο σημείο 25 στοιχείο δ) με την κατάλληλη αιτιολόγηση και υπό την προϋπόθεση ότι εξακολουθεί να εξασφαλίζεται η αναλογικότητα της ενίσχυσης·
- στ) η διάρκεια της εγγύησης περιορίζεται σε έξι έτη κατ' ανώτατο όριο, εκτός εάν διαφοροποιείται σύμφωνα με το σημείο 25 στοιχείο β), και η δημόσια εγγύηση δεν μπορεί να υπερβαίνει:
- το 90 % του αρχικού κεφαλαίου του δανείου, όταν τις ζημιές υφίστανται αναλογικά και υπό τους ίδιους όρους τόσο το πιστωτικό ίδρυμα όσο και το κράτος· ή
 - το 35 % του αρχικού κεφαλαίου του δανείου, όταν οι ζημιές καταλογίζονται αρχικά στο κράτος και μόνο στη συνέχεια στα πιστωτικά ιδρύματα (ήτοι εγγύηση πρώτης ζημίας)· και
 - και στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις, όταν το ύψος του δανείου μειώνεται με την πάροδο του χρόνου, για παράδειγμα επειδή το δάνειο αρχίζει να επιστρέφεται, το εγγυημένο ποσό πρέπει να μειώνεται αναλογικά·
- ζ) η εγγύηση σχετίζεται με δάνεια για επενδύσεις και/ή με δάνεια για κεφάλαια κίνησης·
- η) η εγγύηση δεν μπορεί να χορηγείται σε επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές (κατά την έννοια του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ⁽⁸⁾) στις 31 Δεκεμβρίου 2019.»

16. Το σημείο 27 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«27. Η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι οι κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή επιδοτήσεων δημόσιων δανείων, οι οποίες χορηγούνται για να αντιμετωπιστεί η έξαρση της νόσου COVID-19, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα δάνεια μπορούν να χορηγούνται με μειωμένα επιτόκια, τα οποία είναι τουλάχιστον ίσα με το εφαρμοστέο βασικό επιτόκιο (ετήσιο επιτόκιο IBOR ή ισοδύναμο, όπως δημοσιεύεται από την Επιτροπή ⁽⁹⁾) της 1ης Ιανουαρίου 2020, συν τα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου που ορίζονται στον κατωτέρω πίνακα:

Τύπος δικαιούχου	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου για το 1ο έτος	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου για το 2ο - 3ο έτος	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου για το 4ο - 6ο έτος
ΜΜΕ	25 μονάδες βάσης ⁽¹⁰⁾	50 μονάδες βάσης ⁽¹¹⁾	100 μονάδες βάσης
Μεγάλες επιχειρήσεις	50 μονάδες βάσης	100 μονάδες βάσης	200 μονάδες βάσης

⁽⁷⁾ Το σχέδιο ρευστότητας μπορεί να περιλαμβάνει τόσο το κεφάλαιο κίνησης όσο και το επενδυτικό κόστος.

⁽⁸⁾ Όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

⁽⁹⁾ Τα βασικά επιτόκια υπολογίστηκαν σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (ΕΕ C 14 της 19.1.2008, σ. 6) και δημοσιεύθηκαν στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Ανταγωνισμού στην ακόλουθη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

⁽¹⁰⁾ Το ελάχιστο συνολικό επιτόκιο (βασικό επιτόκιο συν τα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου) θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 10 μονάδες βάσης ετησίως.

⁽¹¹⁾ Το ελάχιστο συνολικό επιτόκιο (βασικό επιτόκιο συν τα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου) θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 10 μονάδες βάσης ετησίως.

- β) εναλλακτικά, τα κράτη μέλη μπορούν να κοινοποιούν καθεστώτα, λαμβάνοντας τον ανωτέρω πίνακα ως βάση, αλλά στα οποία η ληκτότητα του δανείου και το επίπεδο των περιθωρίων πιστωτικού κινδύνου μπορούν να διαφοροποιούνται: π.χ. μπορεί να χρησιμοποιείται σταθερό περιθώριο πιστωτικού κινδύνου για τη συνολική διάρκεια του δανείου, εάν είναι υψηλότερο από το ελάχιστο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου για το 1ο έτος για κάθε τύπο δικαιούχου, όπως προσαρμόζεται ανάλογα με τη ληκτότητα του δανείου δυνάμει της παρούσας παραγράφου ⁽¹²⁾.
- γ) οι δανειακές συμβάσεις υπογράφονται το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 και περιορίζονται σε έξι έτη κατ' ανώτατο όριο, εκτός εάν προβλέπεται διαφοροποίηση σύμφωνα με το σημείο 27 στοιχείο β).
- δ) για τα δάνεια με ληκτότητα πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2020, το συνολικό ποσό των δανείων ανά δικαιούχο δεν υπερβαίνει:
- το διπλάσιο του ετήσιου μισθολογικού κόστους του δικαιούχου (συμπεριλαμβανομένων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και του κόστους του προσωπικού που εργάζεται στους χώρους της επιχείρησης, αλλά επίσημα περιλαμβάνεται στις μισθοδοτικές καταστάσεις υπεργολάβων) για το 2019 ή για το πλέον πρόσφατο διαθέσιμο έτος. Στην περίπτωση επιχειρήσεων που συστάθηκαν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019, το μέγιστο ύψος των δανείων δεν πρέπει να υπερβαίνει το κατ' εκτίμηση ετήσιο μισθολογικό κόστος για τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας· ή
 - το 25 % του συνολικού κύκλου εργασιών του δικαιούχου το 2019· ή
 - με την κατάλληλη αιτιολόγηση και με βάση την αυτοπιστοποίηση των αναγκών ρευστότητας του δικαιούχου ⁽¹³⁾, το ύψος του δανείου μπορεί να αυξάνεται για να καλύψει τις ανάγκες ρευστότητας από τη στιγμή της χορήγησης για τους επόμενους 18 μήνες για τις ΜΜΕ και για τους επόμενους 12 μήνες για τις μεγάλες επιχειρήσεις·
- ε) για τα δάνεια με ληκτότητα έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, το ποσό του αρχικού κεφαλαίου του δανείου ανά δικαιούχο μπορεί να είναι υψηλότερο από αυτό που προβλέπεται στο σημείο 27 στοιχείο δ) με την κατάλληλη αιτιολόγηση και υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται η αναλογικότητα της ενίσχυσης·
- στ) το δάναιο σχετίζεται με επενδύσεις και/ή με ανάγκες κεφαλαίων κίνησης·
- ζ) το δάναιο δεν μπορεί να χορηγείται σε επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές (κατά την έννοια του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ⁽¹⁴⁾) στις 31 Δεκεμβρίου 2019.»

17. Το τμήμα 3.5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Τμήμα 3.5: Βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων

«32. Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων («STEC») ορίζει ότι οι εμπορεύσιμοι κίνδυνοι δεν καλύπτονται από ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων με τη στήριξη των κρατών μελών. Συνεπεία της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19 και μετά τη διεξαγωγή της δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με τη διαθεσιμότητα βραχυπρόθεσμης ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων για εξαγωγές σε όλες τις χώρες με εμπορεύσιμους, επί του παρόντος, κινδύνους, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υπάρχει έλλειψη επαρκούς ικανότητας ιδιωτικής ασφάλισης για βραχυπρόθεσμες εξαγωγικές πιστώσεις εν γένει και ότι η κάλυψη έναντι εμπορεύσιμων κινδύνων προσωρινά δεν είναι διαθέσιμη.

«33. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θεωρεί ότι όλοι οι εμπορικοί και πολιτικοί κίνδυνοι που συνδέονται με τις εξαγωγές προς τις χώρες που αναγράφονται στο παράρτημα της STEC είναι προσωρινά μη εμπορεύσιμοι έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 ⁽¹⁵⁾.»

18. Προστίθεται το ακόλουθο τμήμα:

«Τμήμα 3.6 Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη σχετικά με τη νόσο COVID-19

«34. Πέραν των υφιστάμενων δυνατοτήτων βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, είναι ουσιώδες να διευκολυνθεί η έρευνα και ανάπτυξη (E&A) σχετικά με τη νόσο COVID-19 για την αντιμετώπιση της τρέχουσας έκτακτης κατάστασης κρίσης στον τομέα της υγείας.

⁽¹²⁾ Το ελάχιστο συνολικό επιτόκιο (βασικό επιτόκιο συν τα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου) θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 10 μονάδες βάσης ετησίως.

⁽¹³⁾ Οι ανάγκες ρευστότητας μπορεί να περιλαμβάνουν τόσο το κεφάλαιο κίνησης όσο και το επενδυτικό κόστος.

⁽¹⁴⁾ Όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

⁽¹⁵⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής για την τροποποίηση του παραρτήματος της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων, C(2020)2044 final της 27ης Μαρτίου 2020, (ΕΕ C 101I της 28.3.2020, σ. 1).

«35. Η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά οι ενισχύσεις για έργα E&A στον τομέα της COVID-19 και λοιπής συναφούς αντιικής έρευνας ⁽¹⁶⁾, συμπεριλαμβανομένων έργων που έχουν λάβει σήμα ποιότητας «Σφραγίδα Αριστείας» σχετική με την COVID-19 στο πλαίσιο του μέσου για τις ΜΜΕ του προγράμματος «Ορίζων 2020», υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι ενισχύσεις χορηγούνται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, επιστρεπτέων προκαταβολών ή φορολογικών πλεονεκτημάτων έως την 31η Δεκεμβρίου 2020·
- β) για τα έργα E&A που ξεκίνησαν από την 1η Φεβρουαρίου 2020 ή για τα έργα που έχουν λάβει «Σφραγίδα Αριστείας» σχετική με την COVID-19, η ενίσχυση θεωρείται ότι λειτουργεί ως κίνητρο· για τα έργα που ξεκίνησαν πριν από την 1η Φεβρουαρίου 2020, η ενίσχυση θεωρείται ότι λειτουργεί ως κίνητρο, εάν η ενίσχυση είναι αναγκαία για την επιτάχυνση ή τη διεύρυνση του αντικειμένου του έργου. Στις περιπτώσεις αυτές, είναι επιλέξιμες για ενίσχυση μόνο οι πρόσθετες δαπάνες σε σχέση με τις προσπάθειες επιτάχυνσης ή τη διεύρυνση του αντικειμένου·
- γ) επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να είναι όλες οι δαπάνες που είναι αναγκαίες για το έργο E&A, κατά τη διάρκειά του, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των δαπανών προσωπικού, των δαπανών για ψηφιακό και υπολογιστικό εξοπλισμό, για διαγνωστικά εργαλεία, για εργαλεία συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων, για υπηρεσίες E&A, για προκλινικές και κλινικές δοκιμές (φάσεις δοκιμών I-IV), για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού, για τη λήψη των αξιολογήσεων συμμόρφωσης και/ή των εγκρίσεων που απαιτούνται για τη διάθεση στην αγορά νέων και βελτιωμένων εμβολίων και φαρμάκων, ιατροτεχνολογικών προϊόντων, νοσοκομειακού και ιατρικού εξοπλισμού, απολυμαντικών και μέσων ατομικής προστασίας· οι δοκιμές φάσης IV είναι επιλέξιμες εφόσον επιτρέπουν την περαιτέρω επιστημονική ή τεχνολογική πρόοδο·
- δ) η ένταση της ενίσχυσης για κάθε δικαιούχο μπορεί να καλύπτει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών για τη βασική έρευνα και δεν υπερβαίνει το 80 % των επιλέξιμων δαπανών για βιομηχανική έρευνα και πειραματική ανάπτυξη ⁽¹⁷⁾·
- ε) η ένταση της ενίσχυσης για βιομηχανική έρευνα και πειραματική ανάπτυξη μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες, εάν περισσότερα του ενός κράτη μέλη στηρίζουν το ερευνητικό έργο ή εάν αυτό εκτελείται σε διασυνοριακή συνεργασία με ερευνητικούς οργανισμούς ή άλλες επιχειρήσεις·
- στ) οι ενισχύσεις στο πλαίσιο αυτού του μέτρου μπορούν να συνδυάζονται με στήριξη από άλλες πηγές για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, υπό την προϋπόθεση ότι η συνδυασμένη ενίσχυση δεν υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που καθορίζονται στα σημεία δ) και ε) ανωτέρω·
- ζ) ο δικαιούχος της ενίσχυσης δεσμεύεται να χορηγεί σε τρίτους εντός του ΕΟΧ μη αποκλειστικές άδειες, χωρίς διακρίσεις και υπό τους όρους της αγοράς·
- η) η ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγείται σε επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές (κατά την έννοια του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ⁽¹⁸⁾) την 31η Δεκεμβρίου 2019.»

19. Προστίθεται το ακόλουθο τμήμα:

«Τμήμα 3.7 Επενδυτικές ενισχύσεις για υποδομές δοκιμών και ανακλιμάκωσης

«36. Πέραν των υφιστάμενων δυνατοτήτων βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, είναι ουσιώδες να στηριχθούν οι υποδομές δοκιμών και ανακλιμάκωσης που συμβάλλουν στην ανάπτυξη προϊόντων σχετικών με τη νόσο COVID-19.

«37. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά οι ενισχύσεις για επενδύσεις κατασκευής ή αναβάθμισης των υποδομών δοκιμών και ανακλιμάκωσης που απαιτούνται για την ανάπτυξη, τη δοκιμή και την ανακλιμάκωση, έως την πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση πριν από τη μαζική παραγωγή, προϊόντων που σχετίζονται με τη νόσο COVID-19, όπως περιγράφεται στο τμήμα 3.8, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η ενίσχυση χορηγείται για την κατασκευή ή την αναβάθμιση των υποδομών δοκιμών και ανακλιμάκωσης που απαιτούνται για την ανάπτυξη, τη δοκιμή και την ανακλιμάκωση, έως την πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση πριν από τη μαζική παραγωγή, των σχετικών με τη νόσο COVID-19 φαρμάκων (συμπεριλαμβανομένων των εμβολίων) και θεραπευτικών αγωγών, των ενδιάμεσων προϊόντων, των δραστικών φαρμακευτικών συστατικών και των πρώτων υλών τους·

⁽¹⁶⁾ Η έρευνα για τη νόσο COVID-19 και η λοιπή συναφής αντιική έρευνα περιλαμβάνει την έρευνα για εμβόλια, φάρμακα και θεραπευτικές αγωγές, ιατροτεχνολογικά προϊόντα και νοσοκομειακό/ιατρικό εξοπλισμό, απολυμαντικά και προστατευτικό ρουχισμό και εξοπλισμό, καθώς και την έρευνα σε καινοτομίες σε επίπεδο συναφών διεργασιών με σκοπό την αποτελεσματική παραγωγή των απαιτούμενων προϊόντων.

⁽¹⁷⁾ Όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημεία 84), 85) και 86) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

⁽¹⁸⁾ Όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

ιατροτεχνολογικών προϊόντων, νοσοκομειακού και ιατρικού εξοπλισμού (συμπεριλαμβανομένων των αναπνευστήρων, του προστατευτικού ρουχισμού και εξοπλισμού, καθώς και των διαγνωστικών εργαλείων) και απαραίτητων πρώτων υλών· απολυμαντικών και των ενδιάμεσων προϊόντων τους, καθώς και των χημικών πρώτων υλών που είναι απαραίτητες για την παραγωγή τους· καθώς και εργαλείων συλλογής/επεξεργασίας δεδομένων·

- β) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων ή επιστρεπτών προκαταβολών έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020·
- γ) για τα έργα που ξεκίνησαν από την 1η Φεβρουαρίου 2020, η ενίσχυση θεωρείται ότι λειτουργεί ως κίνητρο· για τα έργα που ξεκίνησαν πριν από την 1η Φεβρουαρίου 2020, η ενίσχυση θεωρείται ότι λειτουργεί ως κίνητρο, εάν η ενίσχυση είναι αναγκαία για την επιτάχυνση ή τη διεύρυνση του αντικειμένου του έργου. Στις περιπτώσεις αυτές, είναι επιλέξιμες για ενίσχυση μόνο οι πρόσθετες δαπάνες σε σχέση με τις προσπάθειες επιτάχυνσης ή τη διεύρυνση του αντικειμένου·
- δ) το επενδυτικό έργο ολοκληρώνεται εντός έξι μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Ένα επενδυτικό έργο θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί όταν γίνεται δεκτό ως ολοκληρωμένο από τις εθνικές αρχές. Εάν δεν τηρηθεί η εξάμηνη προθεσμία, επιστρέφεται, ανά μήνα καθυστέρησης, το 25 % του ποσού της ενίσχυσης που έχει χορηγηθεί υπό μορφή άμεσων επιχορηγήσεων ή φορολογικών πλεονεκτημάτων, εκτός εάν η καθυστέρηση οφείλεται σε παράγοντες που εκφεύγουν του ελέγχου του δικαιούχου της ενίσχυσης. Εάν τηρηθεί η προθεσμία, οι ενισχύσεις υπό μορφή επιστρεπτών προκαταβολών μετατρέπονται σε επιχορηγήσεις· εάν δεν τηρηθεί, η επιστρεπτέα προκαταβολή επιστρέφεται σε ίσες ετήσιες δόσεις εντός πέντε ετών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης·
- ε) επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες που είναι αναγκαίες για τη δημιουργία των υποδομών δοκιμών και ανακλιμάκωσης που απαιτούνται για την ανάπτυξη των προϊόντων που αναφέρονται στο στοιχείο α) ανωτέρω. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 75 % των επιλέξιμων δαπανών·
- στ) η μέγιστη επιτρεπτή ένταση ενίσχυσης της άμεσης επιχορήγησης ή του φορολογικού πλεονεκτήματος μπορεί να αυξηθεί κατά 15 επιπλέον εκατοστιαίες μονάδες, εάν η επένδυση ολοκληρωθεί εντός δύο μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή την ημερομηνία εφαρμογής του φορολογικού πλεονεκτήματος ή εάν η στήριξη προέρχεται από περισσότερα του ενός κράτη μέλη. Εάν η ενίσχυση χορηγηθεί υπό μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής και η επένδυση ολοκληρωθεί εντός δύο μηνών ή εάν η στήριξη προέρχεται από περισσότερα του ενός κράτη μέλη, μπορεί να αυξηθεί κατά επιπλέον 15 εκατοστιαίες μονάδες·
- ζ) οι ενισχύσεις στο πλαίσιο αυτού του μέτρου δεν συνδυάζονται με άλλες επενδυτικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες·
- η) εγγύηση κάλυψης ζημιών μπορεί να παρέχεται επιπλέον της άμεσης επιχορήγησης, του φορολογικού πλεονεκτήματος ή της επιστρεπτέας προκαταβολής ή ως ανεξάρτητο μέτρο ενίσχυσης. Η εγγύηση κάλυψης ζημιών εκδίδεται εντός ενός μηνός από την υποβολή της σχετικής αίτησης από την επιχείρηση· το ποσό της ζημίας που πρέπει να αντισταθμιστεί καθορίζεται πέντε έτη μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Το ποσό της αντισταθμίστης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ, αφενός, του αθροίσματος των επενδυτικών δαπανών, των εύλογων κερδών της τάξης του 10 % ετησίως επί του κόστους της επένδυσης σε διάστημα πέντε ετών και των δαπανών λειτουργίας, και, αφετέρου, του αθροίσματος της άμεσης επιχορήγησης που έχει ληφθεί, των εσόδων κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου και της τελικής αξίας του έργου·
- θ) η τιμή που χρεώνεται για τις υπηρεσίες που παρέχονται από την υποδομή δοκιμών και ανακλιμάκωσης αντιστοιχεί στην αγοραία τιμή·
- ι) οι υποδομές δοκιμών και ανακλιμάκωσης είναι ανοικτές σε πολλούς χρήστες και η πρόσβαση χορηγείται με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον το 10 % των επενδυτικών δαπανών μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση υπό ευνοϊκότερους όρους·
- ια) η ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγείται σε επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές (κατά την έννοια του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ⁽¹⁹⁾) την 31η Δεκεμβρίου 2019.»

20. Προστίθεται το ακόλουθο τμήμα:

«Τμήμα 3.8 Επενδυτικές ενισχύσεις για την παραγωγή προϊόντων σχετικών με τη νόσο COVID-19:

«38. Πέραν των υφιστάμενων δυνατοτήτων βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, είναι ουσιώδες να διευκολυνθεί η παραγωγή προϊόντων σχετικών με τη νόσο COVID-19. Σε αυτά περιλαμβάνονται: συναφή φάρμακα (συμπεριλαμβανομένων των εμβολίων) και θεραπευτικές αγωγές, τα ενδιάμεσα προϊόντα, τα δραστικά φαρμακευτικά συστατικά και οι πρώτες ύλες· ιατροτεχνολογικά προϊόντα, νοσοκομειακός και ιατρικός εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένων των αναπνευστήρων, του προστατευτικού ρουχισμού και εξοπλισμού, καθώς και των διαγνωστικών εργαλείων) και απαραίτητες πρώτες ύλες· απολυμαντικά και τα ενδιάμεσα προϊόντα τους, καθώς και οι χημικές πρώτες ύλες που είναι απαραίτητες για την παραγωγή τους· εργαλεία συλλογής/επεξεργασίας δεδομένων.

⁽¹⁹⁾ Όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

«39. Η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι οι επενδυτικές ενισχύσεις για την παραγωγή των σχετικών με τη νόσο COVID-19 προϊόντων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η επενδυτική ενίσχυση χορηγείται για την παραγωγή προϊόντων σχετικών με τη νόσο COVID-19, στα οποία περιλαμβάνονται: συναφή φάρμακα (συμπεριλαμβανομένων των εμβολίων) και θεραπευτικές αγωγές, τα ενδιάμεσα προϊόντα αυτών, τα δραστικά φαρμακευτικά συστατικά και οι πρώτες ύλες τους· ιατροτεχνολογικά προϊόντα, νοσοκομειακός και ιατρικός εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένων των αναπνευστήρων, του προστατευτικού ρουχισμού και εξοπλισμού, καθώς και των διαγνωστικών εργαλείων) και απαραίτητες πρώτες ύλες· απολυμαντικά και τα ενδιάμεσα προϊόντα τους, καθώς και οι χημικές πρώτες ύλες που είναι απαραίτητες για την παραγωγή τους· εργαλεία συλλογής/επεξεργασίας δεδομένων·
- β) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων ή επιστρεπτών προκαταβολών έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020·
- γ) για τα έργα που ξεκίνησαν από την 1η Φεβρουαρίου 2020, η ενίσχυση θεωρείται ότι λειτουργεί ως κίνητρο· για τα έργα που ξεκίνησαν πριν από την 1η Φεβρουαρίου 2020, η ενίσχυση θεωρείται ότι λειτουργεί ως κίνητρο, εάν η ενίσχυση είναι αναγκαία για την επιτάχυνση ή τη διεύρυνση του αντικειμένου του έργου. Στις περιπτώσεις αυτές, είναι επιλέξιμες για ενίσχυση μόνο οι πρόσθετες δαπάνες σε σχέση με τις προσπάθειες επιτάχυνσης ή τη διεύρυνση του αντικειμένου·
- δ) το επενδυτικό έργο ολοκληρώνεται εντός έξι μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Ένα επενδυτικό έργο θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί όταν γίνεται δεκτό ως ολοκληρωμένο από τις εθνικές αρχές. Εάν δεν τηρηθεί η εξάμηνη προθεσμία, επιστρέφεται, ανά μήνα καθυστέρησης, το 25 % του ποσού της ενίσχυσης που έχει χορηγηθεί υπό μορφή άμεσων επιχορηγήσεων ή φορολογικών πλεονεκτημάτων, εκτός εάν η καθυστέρηση οφείλεται σε παράγοντες που εκφεύγουν του ελέγχου του δικαιούχου της ενίσχυσης. Εάν τηρηθεί η προθεσμία, οι ενισχύσεις υπό μορφή επιστρεπτών προκαταβολών μετατρέπονται σε επιχορηγήσεις· εάν δεν τηρηθεί, η επιστρεπτέα προκαταβολή επιστρέφεται σε ίσες ετήσιες δόσεις εντός πέντε ετών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης·
- ε) οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν όλες τις επενδυτικές δαπάνες που είναι αναγκαίες για την παραγωγή των προϊόντων που αναφέρονται στο στοιχείο α) και τις δαπάνες των δοκιμών λειτουργίας των νέων εγκαταστάσεων παραγωγής. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 80 % των επιλέξιμων δαπανών·
- στ) η μέγιστη επιτρεπτή ένταση ενίσχυσης της άμεσης επιχορήγησης ή του φορολογικού πλεονεκτήματος μπορεί να αυξηθεί κατά 15 επιπλέον εκατοστιαίες μονάδες, εάν η επένδυση ολοκληρωθεί εντός δύο μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή την ημερομηνία εφαρμογής του φορολογικού πλεονεκτήματος ή εάν η στήριξη προέρχεται από περισσότερα του ενός κράτη μέλη. Εάν η ενίσχυση χορηγηθεί υπό μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής και η επένδυση ολοκληρωθεί εντός δύο μηνών ή εάν η στήριξη προέρχεται από περισσότερα του ενός κράτη μέλη, μπορεί να αυξηθεί κατά επιπλέον 15 εκατοστιαίες μονάδες·
- ζ) οι ενισχύσεις στο πλαίσιο αυτού του μέτρου δεν συνδυάζονται με άλλες επενδυτικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες·
- η) εγγύηση κάλυψης ζημιών μπορεί να παρέχεται επιπλέον της άμεσης επιχορήγησης, του φορολογικού πλεονεκτήματος ή της επιστρεπτέας προκαταβολής ή ως ανεξάρτητο μέτρο ενίσχυσης. Η εγγύηση κάλυψης ζημιών εκδίδεται εντός ενός μηνός από την υποβολή της σχετικής αίτησης από την επιχείρηση· το ποσό της ζημίας που πρέπει να αντισταθμιστεί καθορίζεται πέντε έτη μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Το ποσό της αντισταθμίσσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ, αφενός, του αθροίσματος των επενδυτικών δαπανών, των εύλογων κερδών της τάξης του 10 % ετησίως επί του κόστους της επένδυσης σε διάστημα πέντε ετών και των δαπανών λειτουργίας, και, αφετέρου, του αθροίσματος της άμεσης επιχορήγησης που έχει ληφθεί, των εσόδων κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου και της τελικής αξίας του έργου·
- θ) η ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγείται σε επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές (κατά την έννοια του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ⁽²⁰⁾) την 31η Δεκεμβρίου 2019. »

21. Προστίθεται το ακόλουθο τμήμα:

«Τμήμα 3.9 Ενισχύσεις με τη μορφή αναβολής της καταβολής φόρων και/ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης

«40. Οι αναβολές της καταβολής φόρων και/ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμο εργαλείο για τη μείωση των περιορισμών ρευστότητας των επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων ατόμων) και τη διατήρηση της απασχόλησης. Όταν οι εν λόγω αναβολές είναι γενικής εφαρμογής και δεν εννοούν ορισμένες επιχειρήσεις ή την παραγωγή ορισμένων αγαθών, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Εάν περιορίζονται, για παράδειγμα, σε ορισμένους τομείς, ορισμένες περιφέρειες ή ορισμένα είδη επιχειρήσεων, συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ ⁽²¹⁾.

⁽²⁰⁾ Όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ'εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1.

⁽²¹⁾ Βλ. επίσης το σημείο 118 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της «κρατικής ενίσχυσης», όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, C/2016/2946, ΕΕ C 262 της 19.7.2016, σ. 1-50.

«41. Η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι τα καθεστώτα ενισχύσεων που συνίστανται σε προσωρινή αναβολή της καταβολής φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, τα οποία εφαρμόζονται σε επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων ατόμων) που πλήττονται ιδιαίτερα από την έξαρση της νόσου COVID-19, για παράδειγμα σε συγκεκριμένους τομείς, περιφέρειες ή σε εταιρείες ορισμένου μεγέθους, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ. Αυτό ισχύει επίσης για τα μέτρα που προβλέπονται σε σχέση με τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις υποχρεώσεις κοινωνικής ασφάλισης με σκοπό τη χαλάρωση των περιορισμών ρευστότητας που αντιμετωπίζουν οι δικαιούχοι, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της αναβολής των πληρωμών που οφείλονται σε δόσεις, της ευκολότερης πρόσβασης σε προγράμματα πληρωμής φορολογικών οφειλών και της χορήγησης περιόδων απαλλαγής από τόκους, της αναστολής της είσπραξης φορολογικών οφειλών και της ταχείας επιστροφής φόρων. Η ενίσχυση χορηγείται πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2020 και η καταληκτική ημερομηνία για την αναβολή δεν είναι μεταγενέστερη της 31ης Δεκεμβρίου 2022.»

22. Προστίθεται το ακόλουθο τμήμα:

«Τμήμα 3.10 Ενισχύσεις με τη μορφή επιδοτήσεων μισθού για τους εργαζομένους για την αποφυγή απολύσεων κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου COVID-19

«42. Για τη διατήρηση της απασχόλησης τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάζουν το ενδεχόμενο να συνεισφέρουν στο μισθολογικό κόστος επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων ατόμων) οι οποίες διαφορετικά, λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19, θα απέλυναν προσωπικό. Εάν αυτά τα καθεστώτα στήριξης εφαρμόζονται σε ολόκληρη την οικονομία, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ενωσιακού ελέγχου ενισχύσεων. Εάν παρέχουν στις επιχειρήσεις επιλεκτικό πλεονέκτημα, το οποίο μπορεί να συμβεί εάν περιορίζονται σε ορισμένους τομείς, ορισμένες περιφέρειες ή ορισμένα είδη επιχειρήσεων, συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

«43. Εάν τα εν λόγω μέτρα συνιστούν ενίσχυση, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η ενίσχυση αποσκοπεί στην αποφυγή απολύσεων κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου COVID-19·
- β) οι ενισχύσεις χορηγούνται με τη μορφή καθεστώτων σε επιχειρήσεις σε συγκεκριμένους τομείς, περιφέρειες ή σε επιχειρήσεις ορισμένου μεγέθους που πλήττονται ιδιαίτερα από την έξαρση της νόσου COVID-19·
- γ) η επιδότηση μισθού χορηγείται για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες από την αίτηση ενίσχυσης, για εργαζομένους που διαφορετικά θα είχαν απολυθεί συνεπεία της αναστολής ή της μείωσης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19 και υπό τον όρο ότι το επωφελούμενο προσωπικό παραμένει σε συνεχή απασχόληση για όλη την περίοδο για την οποία χορηγείται η ενίσχυση·
- δ) η μηνιαία επιδότηση μισθού δεν υπερβαίνει το 80 % του μηνιαίου ακαθάριστου μισθού (συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης) του επωφελούμενου προσωπικού. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να κοινοποιούν, ιδίως προς όφελος των χαμηλόμισθων κατηγοριών, εναλλακτικές μεθόδους υπολογισμού της έντασης της ενίσχυσης, όπως η χρήση του μέσου εθνικού μισθού ή του κατώτατου μισθού, υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται η αναλογικότητα της ενίσχυσης·
- ε) η επιδότηση μισθού μπορεί να συνδυαστεί με άλλα γενικώς διαθέσιμα ή επιλεκτικά μέτρα στήριξης της απασχόλησης, υπό την προϋπόθεση ότι η συνδυασμένη στήριξη δεν οδηγεί σε υπεραντισταθμίση του μισθολογικού κόστους του αντίστοιχου προσωπικού. Οι επιδοτήσεις μισθού μπορούν επίσης να συνδυαστούν με αναβολές της καταβολής φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.»

23. Το σημείο 34 αναριθμείται ως σημείο 44 και αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«44. Εξαιρουμένων των ενισχύσεων που χορηγούνται βάσει των τμημάτων 3.9 και 3.10, τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν τις σχετικές πληροφορίες⁽²²⁾ για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται βάσει της παρούσας ανακοίνωσης στον εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις ή το εργαλείο ΤΠ της Επιτροπής⁽²³⁾, εντός 12 μηνών από τη στιγμή της χορήγησης.»

24. Τα σημεία 35-42 αναριθμούνται ως σημεία 45-52.

⁽²²⁾ Πρόκειται για τις πληροφορίες που απαιτούνται από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής και από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1388/2014 της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2014. Για τις επιστρεπτές προκαταβολές, τις εγγυήσεις, τα δάνεια και τυχόν άλλες μορφές μπορεί να εισαχθεί η ονομαστική αξία του υποκείμενου μέσου ανά δικαιούχο. Για τα φορολογικά πλεονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα πληρωμών, το ποσό της μεμονωμένης ενίσχυσης μπορεί να αναφέρεται σε κλίμακες.

⁽²³⁾ Η δημόσια αναζήτηση στη βάση δεδομένων «Διαφάνεια των κρατικών ενισχύσεων» δίνει πρόσβαση στα δεδομένα χορήγησης μεμονωμένων κρατικών ενισχύσεων που παρέχουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές απαιτήσεις διαφάνειας για τις κρατικές ενισχύσεις και διατίθεται στη διεύθυνση <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=el>.